

Sygn. akt I C 7/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Sopocie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Olszewska-Kowalska

Protokolant: sekr. sąd. Magdalena Trąbicka-Patron

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2023 r. w S.

sprawy

z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko K. I.

o zapłatę

oddala powództwo.

przyznaje kuratorowi dla nieznaney z miejsca pobytu pozwanej K. K. O. wynagrodzenie kwocie 720 (siedemset dwadzieścia) złotych oraz zwrot wydatków w kwocie 27,20 zł (dwadzieścia siedem złotych dwadzieścia groszy).

Sygn. akt I C 7/23

UZASADNIENIE

Powód A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. w pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w Sopocie domagał się zasądzenia od pozwanej K. D. (obecne nazwisko I.) kwot :

4.492,54 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie za okres od dnia 6.03.2020 r. do dnia zapłaty,

379,42 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6.03.2020 r. do dnia zapłaty,

130,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6.03.2020 r. do dnia zapłaty

oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego również w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W uzasadnieniu wskazano, iż pozwany zawarł z poprzednikiem prawnym powoda – (...) Sp. z o. o. w W. umowę pożyczki nr (...), z której kwota została pozwanej wypłacona, a jej spłata rozłożona na miesięczne raty w liczbie 36 i w wysokości 165,12 zł każda (ostatnia rata 164,83 zł). Termin spłaty pierwszej raty 2018-04-10. Umowa pożyczki zawarta została na odległość. W pierwszej kolejności pożyczkobiorca założył konto za pośrednictwem strony internetowej podając identyfikujące go dane. Klient zaakceptował ponadto regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną. Założenie konta oraz udzielenie zgód klient potwierdził hasłem przesłanym mu przez pożyczkodawcę SMS-em na wskazany numer telefonu. Za pośrednictwem profilu klient złożył wniosek o pożyczkę określając kwotę i okres, na jaki miała być zawarta. Na profilu udostępniony został pozwanemu wzór umowy pożyczki, wzór formularza

odstąpienia od umowy oraz europejski formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego. Pozwany złożył następnie oświadczenie woli w formie dokumentowej, którym udzielił pożyczkodawcy pełnomocnictwa obejmującego umocowanie do zawarcia w imieniu pożyczkobiorcy umowy pożyczki wyrażając jednocześnie zgodę, aby ten występował jednocześnie jako pełnomocnik pożyczkobiorcy oraz jako druga strona umowy pożyczki. Umowa pożyczki opatrzona podpisami kwalifikowanymi pożyczkodawcy działającego w imieniu pożyczkobiorcy i własnym wraz z harmonogramem została przesłana na e-mail klienta oraz na jego ww. profil. Kwota pożyczki wypłacona została za pośrednictwem czeku G. przez Bank (...) S. A. lub przelewem za pośrednictwem B. na podany przez klienta rachunek. W dniu 9.12.2019 r. z uwagi na powstanie zaległości przekraczających wysokość dwóch rat, umowa została wypowiedziana, postawiona w stan natychmiastowej wymagalności wraz z wezwaniem do jej zwrotu w terminie do 19.12.2019 r. Wierzytelność z tytułu przedmiotowej umowy została przez powoda nabyta na podstawie umowy sekurytyzacyjnej, której przedmiotem był przelew konkretnych pakietów wierzytelności o specyfikacji określonej w umowie ramowej. Powód zaznaczył, iż pozew złożony został w terminie 3 miesięcy od wydania postanowienia o umorzeniu postępowania w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Na kwotę dochodzonego roszczenia składają się:

ad a) 2.277,52 zł niespłaconego kapitału + 553,90 zł prowizja za udzielenie pożyczki (koszty powstałe w zw. z korzystaniem przy czynnościach poszukiwania klienta oraz podpisania umowy z usług pośrednictwa przez agentów pracujących w terenie – wynagrodzenie agencji, weryfikacją zdolności kredytowej i inne) + 1.661,12 zł prowizja administracyjna i należna z tytułu zarządzania pożyczką w sytuacji podwyższonego ryzyka braku spłaty pożyczki;

ad b) 214 zł odsetki umowne od niespłaconych rat za korzystanie z kapitału + 165,42 zł odsetki za opóźnienie w spłacie pożyczki;

ad c) odsetki za opóźnienie od dnia następnego po dacie rozwiązania umowy.

(pozew k. 4-7 akt sprawy)

Nakazem zapłaty z dnia 9 czerwca 2021 r. Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Sopocie uwzględnił żądanie pozwu. (nakaz zapłaty – k. 44)

Z uwagi na nieznaną miejscę pobytu pozwanej K. R. tut. Sądu ustanowił dla niej kuratora procesowego. (zarządzenie – k. 102)

Od powyższego nakazu zapłaty kurator złożył sprzeciw, wnosząc o oddalenie powództwa, obciążenie powoda kosztami oraz przyznanie na rzecz kuratora wynagrodzenia i zwrotu wydatków wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu kurator zgłosił zarzuty przedawnienia dochodzonych należności oraz braku legitymacji czynnej po stronie powodowej. Zakwestionował również powództwo co do zasady, wysokości i wymagalności. Pokreślił nadto brak udowodnienia roszczenia przez powoda oraz prawdziwości dokumentów załączonych do pozwu. (sprzeciw – k. 118-110)

Pozew o tożsame roszczenie wniesiony został przez powoda przeciwko pozwanej w elektronicznym postępowaniu upominawczym 6 marca 2020 r. Postanowieniem z dnia 23 marca 2020 r. sygn. Nc-e 383130/20 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie umorzył postępowanie – wobec niewskazania przez powoda aktualnego adresu zamieszkania pozwanej. (pozew oraz postanowienie z 23.03.2020 r. w (...) k. 35-43v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód wraz z pozwem przedłożył wydruki:

- wydruk umowy ratalnej pożyczki o numerze (...) z dnia 10.03.2018 r., w której wskazano, iż pożyczkodawcą jest (...) Sp. z o. o., a pożyczkobiorcą K. D.. Całkowita kwota pożyczki (A) wynosi 2.750 zł, prowizja (B) 2.749,68 zł, roczna stopa oprocentowania (C) 10% w skali roku przy łącznej kwocie odsetek 444,35 zł. Całkowity koszt pożyczki (B + C) określono

na 3.194,03 zł. Całkowita kwota do zapłaty (A + B + C) stanowi 5.944,03 zł. Okres obowiązywania pożyczki (Termin spłaty) 10.03.2021. Ilość rat 36, wysokość raty 165,12 zł. Zgodnie z § 2: na podstawie niniejszej umowy pożyczkodawca udziela pożyczkobiorcy pożyczki ratalnej (ust. 1), za udzielenie pożyczki ratalnej pożyczkodawcy przysługuje prowizja i odsetki.

§ 3 (Warunki przyznawania P.):

ust. 1. pożyczka Ratalna może być udzielona pożyczkobiorcy, który łącznie spełnia wszystkie następujące warunki:

(...)

f) posiada aktywny (...) na S. internetowej pożyczkodawcy,

(...)

i) złożył wniosek o pożyczkę ratalną.

W myśl § 4 (przyznanie pożyczki):

ust. 2. Pożyczkobiorca przez zawarcie umowy pożyczki ratalnej składa oświadczenie woli w formie elektronicznej i udziela pełnomocnictwa obejmującego umocowanie pożyczkodawcy do zawarcia w imieniu pożyczkobiorcy umowy pożyczki ratalnej i wyraża również zgodę na to, aby przy jej zawarciu pożyczkodawca występował jednocześnie jako pełnomocnik pożyczkobiorcy i jako druga strona tej umowy.

(...)

ust. 7. umowa wchodzi w życie z chwilą wypłaty prze pożyczkobiorcę pożyczki. Niedokonanie przez pożyczkodawcę wypłaty pożyczki nie pociąga za sobą obowiązku ponoszenia przez pożyczkobiorcę jakichkolwiek kosztów związanych z zawarciem niniejszej umowy.

W § 9 (okres obowiązywania i rozwiązanie umowy) zapisano:

ust. 1. Umowa pożyczki ratalnej zawierana jest na czas określony do dnia Terminu spłaty.

ust. 2. Pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę pożyczki ratalnej ze skutkiem natychmiastowym w przypadku:

braku spłaty pożyczki ratalnej w Terminie spłaty lub powstania zaległości w spłacie P. Ratalnej, w wysokości odpowiadającej dwóm pełnym ratom.

Zgodnie z § 10 ust. 2 pożyczkobiorca oświadcza, że dniu 2018-03-10 udzielił pożyczkodawcy pełnomocnictwa, obejmującego umocowanie pożyczkodawcy do zawarcia w imieniu pożyczkobiorcy niniejszej umowy i wyraził również zgodę na to, aby przy jej zawieraniu pożyczkodawca występował jednocześnie jako pełnomocnik pożyczkobiorcy i jako druga strona umowy. W § 14 ust. 10 postanowiono: pożyczkodawca jest uprawniony do dokonania cesji wierzytelności w tym niewymagalnych, wynikających z tytułu umowy pożyczki ratalnej na rzecz osób trzecich;

- formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego (pożyczka ratalna);

- regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną, stanowiący w § 6:

ust. 1. W celu złożenia wniosku o udzielenie pożyczki, użytkownik musi założyć w Serwisie (...). Utworzenie Profilu następuje z chwilą wypełnienia wniosku o udzielenie pożyczki ratalnej,

ust. 2. W celu utworzenia Profilu użytkownik powinien wypełnić formularz, który znajduje się na stronie www.supergrosz.pl i podać w nim L. i Hasło.

ust. 5 do zawarcia umowy o utworzenie Profilu dochodzi w momencie kliknięcia przez Użytkownika przycisku „Zarejestruj się”. Umowa o utworzenie Profilu zostaje zawarta na czas nieokreślony;

- wydruk formularza oświadczenia o odstąpieniu od umowy;

- wydruk harmonogramu rat dla pożyczki ratalnej;

- wydruk tabeli opłat i prowizji;

- wydruk potwierdzenia wykonania transakcji płatniczej na kwotę 2.750 zł z rachunku płatniczego prowadzonego dla (...) Sp. z o. o. przez B. (...) jako odbiorcę wskazano K. D.. Jako datę waluty wskazano 10.03.2018 r.

(dowód: formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego (pożyczka ratalna – k. 10-12v, regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną – k. 13-14, umowa pożyczki ratalnej – k. 15-19, formularz oświadczenia o odstąpieniu od umowy – k. 20, harmonogram rat dla pożyczki ratalnej – k. 20v, tabela opłat i prowizji – k. 21, potwierdzenie wykonania transakcji płatniczej – k. 22)

(...) Sp. z o. o. z siedzibą w W. (zwana w umowie (...)) zawarła z powodem ((...)) reprezentowany przez (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S. A., w dniu 14.03.2018 r. umowę sekurytyzacji nr (...). Zgodnie z § 1 umowa zostaje zawarta w wykonaniu łączącej strony Umowy ramowej współpracy z dnia 1 czerwca 2017 r., zwanej dalej „Umową współpracy”. Zgodnie z § 2 ust. 1 Inicjator Sekurytyzacji oświadcza, że na podstawie zawartych przez niego umów pożyczek pieniężnych, przysługują mu względem jego dłużników (pożyczkobiorców) wierzytelności pieniężne, określone w załączonym do niniejszej umowy zestawieniu wierzytelności, będących przedmiotem przelewu. Zestawienie wierzytelności będzie zawierać następujące dane: imię i nazwisko pożyczkobiorcy, PESEL pożyczkobiorcy, adres zamieszkania pożyczkobiorcy, nr umowy pożyczki, datę udzielenia pożyczki oraz saldo na dzień udzielenia pożyczki.

W myśl § 3:

ust. 6 z zastrzeżeniem § 3 ust. 9 Umowy współpracy wszelkie wpłaty z tytułu umowy pożyczki dokonywane przez pożyczkobiorców będą dokonywane za pośrednictwem platformy internetowej należącej do Inicjatora Sekurytyzacji lub na jego rachunek bankowy.,

ust. 7. Inicjator Sekurytyzacji będzie przekazywał Nabywcy codziennie wszelkie uzyskane wpłaty, o których mowa w ust. 6 powyżej,

ust. 8. Umowa współpracy określa również pozostałe warunki i zasady, związane z przeniesieniem wierzytelności.

W załączniku do ww. Umowy sekurytyzacji wskazano m. in.: nr umowy: (...), nazwisko – D., imię – K., nr dokumentu (...), data zawarcia umowy – 2018-03-10, saldo – 5.944,03 zł, ilość rat – 36.

(dowód: umowa sekurytyzacji nr (...) wraz z załącznikiem – k. 25-27)

W dniu 9.12.2019 r. powód reprezentowany przez (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S. A. powołując się na § 9 ust. 2 lit. a) umowy pożyczki ratalnej nadał przesyłką poleconą na adres pozwanej pismo z 9.12.2019 r. zatytułowane wypowiedzenie umowy pożyczki ratalnej wskazując w jego treści, że w związku z powstaniem zaległości w zapłacie w wysokości odpowiadającej przynajmniej dwóm pełnym ratom i wynoszącej na datę wystawienia pisma 2.311,98 zł wzywa do zapłaty zadłużenia w łącznej kwocie 4.871,96 zł, na którą składają się:

- kapitał w kwocie 2.277,52 zł,

- odsetki umowne zwykłe (części odsetkowe rat) 214 zł,

- odsetki za opóźnienie w kwocie 165,42 zł,

- prowizja w kwocie 2.215,02 zł.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki – k. 23; 138 wraz z potwierdzeniem nadania – k. 139-140)

Pismem z dnia 14 stycznia 2020 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty 4.913,32 zł, na którą składają się 4.492,54 zł należność główna oraz 420,78 zł odsetki skapitalizowane na dzień 13.01.2020 r. oraz dalsze odsetki liczone od należności głównej do dnia 14.01.2020 r. do dnia zapłaty - w terminie do dnia 28.01.2020 r.

(dowód: wezwanie do zapłaty – k. 24)

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd oparł się na przedłożonych przez powoda dowodach. Sąd ocenił je z ostrożnością, zdaniem Sądu dowody te były miarodajne wyłącznie co do faktu ich wytworzenia (wydrukowania) oraz przedłożenia do niniejszej sprawy. Nie stanowiły one natomiast wiarygodnej podstawy uwzględnienia żądania pozwu. Załączone umowa pożyczki ratualnej wraz z formularzem informacyjnym, regulaminem, harmonogramem i tabelą opłat i prowizji stanowiły wyłącznie niepodpisane wydruki. W takiej sytuacji nie można ich było zakwalifikować nawet jako dokumentu prywatnego, ten bowiem wymaga podpisu (245 kpc). Sąd do kwestii oceny dowodów odniesie się również w dalszej części uzasadnienia.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie

Powód wywodził roszczenie z umowy pożyczki ratualnej o numerze (...) z dnia 10.03.2018 r. zawartej – jak wskazywał - pomiędzy pozwaną a (...) Sp. z o.o., a także z umowy cesji wierzytelności z pierwotnym wierzycielem – w/w pożyczkodawcą.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowiły przepisy art. 3 ust. 1 oraz art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jedn. Dz. U. 2023 r., poz. 1028), art. 720 § 1 kc (umowa pożyczki) oraz art. 509 § 1 i nast. k.c. (regulujące umowy przelew wierzytelności). Zgodnie z art. 3 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi (ust. 1). Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (ust. 2 pkt 1).

Natomiast art. 720 § 1 k.c. stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Podstawowym obowiązkiem pożyczkodawcy jest wydanie drugiej stronie przedmiotu pożyczki, natomiast obowiązkiem pożyczkobiorcy - zwrot przedmiotu pożyczki w umówionym terminie.

Przepis art. 509 k.c. stanowi, że wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2).

Strona pozwana reprezentowana przez kuratora podważała moc dowodową wydruków i dokumentów kwestionując ich prawdziwość. Nadto podnosiła zarzut, iż powód nie udowodnił roszczenia, a więc nie wykazał istnienia wierzytelności.

W ocenie Sądu zaofiarowany przez stronę powodową materiał dowodowy nie dawał podstaw do uznania, iż pomiędzy pozwaną a cedentem (pierwotnym pożyczkodawcą) doszło do zawarcia umowy pożyczki, z której powód wywodził roszczenie.

Podkreślić należy, że powód przedłożył w istocie jedynie wydruki (poza wypowiedzeniem umowy pożyczki i potwierdzeniem nadania oraz wezwaniem do zapłaty i umową sekurytyzacji). W związku z tym – i wobec stanowiska procesowego zajętego przez kuratora - podkreślić należy, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przy czym na podstawie art. 232 k.p.c. strony są - co do zasady - obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należało, że to na stronie powodowej spoczywał obowiązek wykazania, że jego poprzednik prawny zawarł z pozwaną umowę pożyczki, z której obecnie wywodzi swoje roszczenia oraz że kwota pożyczki została przeniesiona na pożyczkobiorcę. W dalszej kolejności powód zobowiązany był wykazać, że skutecznie nabył dochodzoną pozwem wierzytelność.

W ocenie Sądu powód temu ciężarowi nie sprostał. Nie wykazał bowiem zawarcia przez pozwaną K. I. ze spółką - (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W. ww. umowy pożyczki o numerze (...) z dnia 10 marca 2018 r.

Sąd miał na względzie, że powód zaofiarował w ww. zakresie, wyłącznie wydruki. Nie przedłożył żadnego dowodu na okoliczność dokonywanych początkowo przez pozwaną – jak wynika z uzasadnienia pozwu – wpłat. Konfrontując treść pozwu z harmonogramem rat dla pożyczki ratalnej oraz wypowiedzenia umowy, można by dojść do wniosku, że pozwana pierwszych sześć rat uiszczyła (2.750 zł pomniejszone o 2.277,52 zł). Niemniej jednak wypowiedzenie jest dokumentem pochodzących od samego zainteresowanego wynikiem niniejszego postępowania – powodowego funduszu, zaś umowa pożyczki ratalnej podobnie jak harmonogram stanowią tylko niepotwierdzone wydruki, co wobec zakwestionowania ich prawdziwości przez kuratora oraz braku skutecznej inicjatywy dowodowej w tymże kierunku strony powodowej – nie stanowiło podstawy dla ustalenia, iż pozwana wskazywaną w pozwie umowę zawarła, a tym samym, że doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności z niej wynikającej na powodowego cesjonariusza.

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 60 kc z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Zgodnie z art. 61 §§ 1 i 2 kc oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią

Ujawnienie woli osoby dokonującej czynności prawnej może nastąpić nie tylko w sposób wyraźny (wprost), ale także w sposób dorozumiany, przez jakiegokolwiek zachowanie się uzewnętrzniające wolę tę w sposób zrozumiały. A skoro tak, to i oświadczenia woli może przybrać postać zarówno czynności jednostkowej, jak i szerszego procesu zachowań danej osoby, o ile w oparciu o okoliczności można podmiotowi składającemu oświadczenie przypisać zamiar wywołania określonych skutków prawnych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2017 r., sygn. akt IV CSK 179/16). Aby doszło jednak do zawarcia umowy konieczne jest w pierwszej kolejności ustalenie, iż doszło do złożenia dwóch zgodnych oświadczeń woli, a następnie, że oświadczenia te były skuteczne. O fakcie złożenia oświadczenia woli decydują w szczególności okoliczności, czy składający oświadczenie w ogóle wyraził swoją wolę - w zasadzie w dowolnej formie, o ile forma ta w wystarczający sposób wolę tę ujawniła oraz czy oświadczenie to doszło do adresata w rozumieniu art. 61 § 2 k.c. Natomiast o skuteczności złożonego oświadczenia decydują w szczególności zdolność do czynności prawnych, forma, kwestia należytego umocowania.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ww. ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Przy czym w przepisie tym

nie określono skutków prawnych niedochowania formy pisemnej przy zawieraniu umowy o kredyt konsumencki, zatem przyjęć należy, że zastrzeżona została wyłącznie dla celów dowodowych. W takiej sytuacji niedochowanie formy pisemnej przez jedną ze stron nie skutkuje nieważnością umowy, a tym samym nie uniemożliwia złożenia oświadczenia woli w sposób dorozumiany (konkludentny) (art. 73 § 1 kc).

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, iż pozwana złożyła oświadczenie woli akceptujące zawarcie umowy pożyczki, a więc by doszło do złożenia przez nią adekwatnego oświadczenia woli w jakiegokolwiek formie, skutkującego zawarciem w dniu 10 marca 2018 r. umowy pożyczki. Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie zaoferował jakiegokolwiek miarodajnego dowodu celem wykazania, iż pozwana w ogóle wyraziła swoją wolę i aby oświadczenie to zostało złożone pożyczkodawcy. Powód mógł ciężarowi temu sprostać przedkładając choćby potwierdzenia dokonywanych na początkowym etapie obowiązywania umowy (na co wskazuje się w uzasadnieniu pozwu) dokonywanych przez pozwaną wpłat. Powód jednak takiego dowodu nie przedłożył. Sąd zatem uwzględniając powyższe uznał, iż nie wykazał on zawarcia przez pozwaną z pierwotnym pożyczkodawcą przedmiotowej umowy pożyczki ratalnej. Nie zostały przedłożone również miarodajne dowody wskazujące, iż pozwana dopełniła pełnej i prawidłowej rejestracji w systemie teleinformatycznym poprzednika prawnego powoda, w ramach której wyraziła wolę zawarcia przedmiotowej pożyczki. Wskazać w tym miejscu należy, że czynności te wynikały de facto z postanowień wydruku umowy - zgodnie z § 3 ust. 1 i 2 umowy pożyczki ratalnej – stanowiąc warunki udzielenia pożyczki.

Odnosząc się do dowodów wskazywanych przez powoda podkreślenia wymaga, że do zawarcia umowy pożyczki w formie elektronicznej konieczne było w pierwszej kolejności dokonanie przez pozwaną samodzielnej rejestracji na stronie internetowej i wypełnienie znajdującego się tam formularza. Następnie, po prawidłowym wypełnieniu formularza rejestracji pożyczkobiorcy, pożyczkodawca dokonywał ustaleń przewidzianych w § 4 umowy pożyczki. Jednakże powód nie przedstawił żadnych dowodów na zrealizowanie przez pozwaną wspomnianych czynności. Nie wykazał, aby pozwana oświadczyła, iż otrzymała i zapoznała się z treścią formularza informacyjnego, tabelą opłat i prowizji oraz harmonogramem rat. Z materiału dowodowego nie wynika również, aby pozwana uiściła jakąkolwiek kwotę tytułem spłaty pożyczki. Powód nie przedłożył stosownych dokumentów, chociażby w postaci potwierdzenia częściowej spłaty pożyczki (potwierdzenia przelewów); tym samym nie może być mowy również o uznaniu niewłaściwym roszczenia przez pozwaną. Materiał dowodowy sprawy nie pozwalał na poczynienie takich ustaleń. Pomimo, że zawarcie umowy mogłoby przybrać postać elektroniczną, to powód nie wykazał, iżby pozwana złożyła oświadczenie, które wyrażałoby jej wolę w sposób dostateczny. Fakt zawarcia późniejszej umowy cesji również nie implikuje istnienia wierzytelności będącej przedmiotem przelewu.

Legitymacja procesowa to uprawnienie wypływające z prawa materialnego do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko konkretnemu podmiotowi. Z art. 509 § 1 i 2 kc wynika, że przelew wierzytelności to umowa, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel (cedent) przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej (cesjonariusza). Wierzytelność, która ma stanowić przedmiot rozporządzenia, winna być - dla oceny jego skuteczności - w dostateczny sposób zindywidualizowana. Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego określenia stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność (por. Sąd Najwyższy w wyroku z 11 maja 1999 r., III CKN 423/98). Przelew wierzytelności skutkuje tym, iż z chwilą dokonania cesji nabywca wierzytelności uzyskuje status wierzyciela. Przy czym w drodze przelewu cesjonariusz nabywa tylko tyle praw, ile przysługiwały jego poprzednikowi prawnemu – cedentowi (następstwo prawne pod tytułem szczególnym).

W realiach rozpoznawanej sprawy powód – w razie nawet uznania, iż pozwana stosownie oświadczenia woli złożyła, a więc że doszło do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki ratalnej - nie wykazał skutecznego nabycia przez siebie dochodzonej wierzytelności. Przedłożył wprawdzie umowę sekurytyzacji nr (...) wraz z załącznikiem, lecz nie przedstawił Umowy ramowej współpracy z dnia 1 czerwca 2017 r. A przecież to umowa sekurytyzacyjna stanowi jedynie wykonanie Umowy ramowej współpracy z dnia 1 czerwca 2017 r., za czym jednoznacznie przemawia treść § 1 umowy sekurytyzacyjnej. Ponadto z jej § 3 ust. 8 wynika, że Umowa ramowa współpracy z dnia 1 czerwca 2017 r. (określanej przez strony umowy jako Umowa współpracy) „określa również pozostałe warunki i zasady, związane z

przeniesieniem wierzytelności”. Sąd nie dysponował wspomnianą Umową ramową (Umową współpracy), a zatem nie była możliwa ocena skuteczności przelewu wierzytelności, na który powoływał się powód.

Nie może być tak, że okoliczność zawarcia umowy cesji zwalnia powoda z obowiązku dowiedzenia istnienia źródła roszczenia, jego ukształtowania co do wysokości, wymagalności i stawia go w sytuacji bardziej korzystnej niż znajdowałby się pierwotny wierzyciel.

Nie sposób również ustalić faktu istnienia wierzytelności jedynie w oparciu o dokument oznaczony jako załącznik do umowy cesji, gdyż w istocie jest to wyłącznie wydruk zawierający tabelkę, w której zamieszone są dane pozwanej i inne informacje. Wydruk ten nie potwierdza istnienia wierzytelności objętej umową cesji; jeśli jest podpisany - to stanowi dokument prywatny i dowodzi jedynie tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie o treści ujętej w tym dokumencie. Załącznik ten może co najwyżej wskazywać, że na rachunku poprzednika prawnego powoda odnotowana była określona wierzytelność, nie zaś, że wierzytelność ta istnieje.

Brak przedłożenia Umowy o współpracy uniemożliwia ocenę skuteczności umowy przelewu – nie można bowiem ocenić czy wierzytelność objęta umową spełnia warunki z § 2 umowy o współpracy (por. § 2 ust. 2 Umowy sekurytyzacyjnej).

Powód nie wykazał nie tylko, by pozwana umowę pożyczki zawarła, ale i nie wykazał skutecznego przelewu wierzytelności (przy przyjęciu, iż dochodzone roszczenie przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi). Nie zaoferował żadnego materiału dowodowego, którym wykazałby przelew wierzytelności z tytułu wywodzonej pożyczki na rzecz powoda. Nie wykazał zatem legitymacji procesowej do występowania z powództwem w niniejszym postępowaniu.

Mieć należy także na uwadze, że przelew nastąpił 4 dni po zawarciu umowy pożyczki, a zatem cedent powinien dysponować dowodem wpłaty. Tym samym w ocenie Sądu możliwe było przedłożenie przez powoda wskazanego dowodu, co uwiarygadniałoby powództwo. Powód jednak takiego dowodu nie zaoferował, a zatem również i z tego względu powództwo ocenić należało jako niezasadne.

Sąd nie miał również – w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy – możliwości stwierdzenia skuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki. Powód dołączył wyłącznie dowód nadania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pożyczki. A zatem nie sposób ocenić (w razie przyjęcia związania pozwanej przedmiotową pożyczką ratalną) skuteczności jej wypowiedzenia.

Sąd nie miał również miarodajnego materiału dowodowego celem ustalenia choćby samej zasadności wypowiedzenia umowy, a w szczególności czy spełnione zostały przesłanki z § 9 ust 2 lit. a) umowy pożyczki ratalnej. Powód nie przedłożył żadnego dowodu, z którego wynikałoby, iż pozwana zalega z zapłatą za dwie pełne raty. Dowodu takiego nie stanowi bynajmniej wypowiedzenie umowy pożyczki z 9.12.2019 r., ponieważ nie pochodzi ono nawet od pożyczkodawcy, lecz od powoda, a zatem od pomiotu bezpośrednio zainteresowanego korzystnym rozstrzygnięciem niniejszej sprawy.

Wprawdzie w postępowaniu cywilnym obowiązuje zasada kontrydiktoryjności, jednak Sąd powinien czuwać nad zachowaniem równości stron postępowania, zwłaszcza w sporach, w których po stronie pozwanej występuje konsument, postrzegany przez ustawodawcę jako słabsza strona stosunku prawnego, z którego wynika dochodzone roszczenie.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Według § 3 art. 385¹ kc, nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, w szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego

konsumentowi przez kontrahenta. Klauzula generalna z (...) § 1 kc zawiera dwa kryteria oceny postanowienia umowy jako niedozwolonego, tj. dobre obyczaje i interesy konsumenta. Dobre obyczaje są w zasadzie równoznaczne z „zasadami współżycia społecznego”, natomiast „interesy” konsumenta należy rozumieć szeroko - nie tylko jako ekonomiczny interes, ale i mogą tu zostać uwzględnione takie okoliczności, jak zdrowie konsumenta, jego czas zbędnie tracony, dezorganizacja życia, wpływ na wykonywanie obowiązków zawodowych. Zgodnie z zawartym w tym przepisie szczególnym kwalifikatorem naruszeń, muszą to być naruszenia „rażące”.

Postanowienia umowne dotyczące ustalenia prowizji oraz innych pozaodsetkowych opłat nie określają, w ocenie Sądu, głównych świadczeń stron. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej warunki umowy wchodzące w zakres pojęcia „głównego przedmiotu umowy” to takie, które określają podstawowe świadczenia w ramach danej umowy i które z tego względu charakteryzują tę umowę (tak, wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-621/17). Podobnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku w sprawie I CK 635/03: „pojęcie głównego świadczenia stron należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy”.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. umowa pożyczki może mieć charakter zarówno odpłatny, jak i nie przewidywać wynagrodzenia za jej udzielnie. Zatem postanowienia dotyczące opłat i prowizji w umowie pożyczki, nie definiują charakterystycznego dla tej umowy świadczenia, a więc nie dotyczą świadczenia głównego w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2021 roku w sprawie III CZP 43/20, wskazano: „okoliczność, że pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego nie przekraczają wysokości określonej w art. 36a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, nie wyłącza oceny, czy postanowienia określające te koszty są niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.)”. Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni to zapatrywanie podziela, jak i wskazania Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zawarte w wyroku z dnia 3 września 2020 r. w sprawie C-84/19, że „artykuł 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, zmienionej dyrektywą (...) należy interpretować w ten sposób, że warunek umowny dotyczący pozaodsetkowych kosztów kredytu, który określa ten koszt poniżej ustawowego pułapu i który przenosi na konsumenta koszty działalności gospodarczej kredytodawcy, może powodować znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta, gdy obciąża konsumenta kosztami nieproporcjonalnymi w stosunku do świadczeń i do kwoty otrzymanego kredytu, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego”.

Jak zaznaczył Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 26 marca 2020 r., sygn. C-779/18 „naczelną zasadą Dyrektywy 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich było zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków i aby konsument był chroniony przed takimi warunkami w możliwie wysokim stopniu. Tak określona reguła ogólna nie pozwala zatem na przyjęcie, że spod jakiegokolwiek kontroli sądu wyłączone są zapisy umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami, jeśli budzą uzasadnione wątpliwości co do ich zgodności z dobrymi obyczajami”. W w/w orzeczeniu podkreślono, że w polskim systemie prawnym pozaodsetkowe koszty kredytu obliczane są na podstawie wzoru niezależnego od rzeczywiście świadczonych usług i zasobów wykorzystywanych przez przedsiębiorcę. Oznacza to, że konsument nie ma możliwości zapoznania się z prawdziwymi kosztami kredytu i pozbawiony zostaje informacji o swej sytuacji prawnej w dacie zawarcia umowy. Nie jest on bowiem w stanie zweryfikować czy ich wysokość została ustalona w sposób odpowiadający kosztom poniesionym przez przedsiębiorcę.

Zgodnie z art. 385¹ § 2 kc postanowienie niedozwolone nie wiąże konsumenta.

W przedmiotowej sprawie roszczenie wynika z umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Obowiązkiem Sądu było więc skontrolowanie, czy umowa (w razie uznania, iż łączyła ona pozwaną z cedentem) nie zawierała niedozwolonych postanowień umownych.

Zdaniem Sądu, postanowienia umowne kształtujące obowiązki strony pozwanej w zakresie poniesienia prowizji kształtują prawa i obowiązki pożyczkobiorcy jako konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy. Biorąc pod uwagę klauzulę dobrych obyczajów, Sąd ocenił wskazane powyżej postanowienia

umowne w świetle norm pozaprawnych, tj. norm moralnych i obyczajowych, powszechnie akceptowanych i znajdujących szczególne uznanie w stosunkach między przedsiębiorcą a konsumentem. Sąd uznał, że wartościami, jakie powinny charakteryzować stosunek z konsumentem są w szczególności uczciwość, rzetelność, fachowość. Natomiast postanowienia umowy pożyczki w zakresie żądania kosztów prowizji nie pozwoliły na realizację tych wartości. W ocenie Sądu postanowienia te naruszały równorzędność stron kontraktu przez nierównomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków pomiędzy pożyczkodawcą i pożyczkobiorcą. Z przedłożonej przez powoda treści umowy pożyczki ratalnej wynika, że wysokość prowizji - 2.749,68 zł stanowi praktycznie 100% kwoty określonej w umowie jako całkowita kwota pożyczki - 2.750 zł, a zatem w ocenie Sądu, znacząco odbiega od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron stosunku zobowiązaniowego stanowiąc wyraz nieusprawiedliwionej dysproporcji tych praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta. W konsekwencji jest to więc rażące naruszenie interesów konsumenta. Dlatego też Sąd dokonał oceny naruszenia interesów konsumenta, uwzględniając status stron umowy pożyczki (przedsiębiorca - konsument), jak i dysproporcji wynikającej z porównania kosztów prowizji do kwoty pożyczki, jak i do rzeczywistych kosztów poniesionych przez pożyczkodawcę. Jak wskazano wyżej, skutkiem zamieszczenia klauzuli niedozwolonej jest brak mocy wiążącej tegoż postanowienia, stąd powództwo w zakresie żądania prowizji również i z tego względu nie było zasadne.

Podsumowując powyższe, Sąd doszedł do przekonania, że powód nie wykazał zasadności roszczenia.

Zgodnie z przywołaną zasadą rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c. i 232 k.p.c.), ciężar dowodu wykazania okoliczności, z których wywodził roszczenie spoczywał na powodzie. Ciężarowi temu powód nie sprostał, co przesądziło o oddaleniu powództwa – jak w pkt I. wyroku.

W punkcie II wyroku przyznano kuratorowi kwotę 720 zł wynagrodzenia oraz 27,20 zł zwrotu wydatków. Sąd miał w tym zakresie na uwadze przepis § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 536) stanowiący, iż wynagrodzenie to ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40 % stawek minimalnych za czynności radców prawnych i nie może być ono niższe niż 60 zł. Wskazana kwota wynagrodzenia stanowi 40% z kwoty ustalonej w oparciu o § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Wydatki kuratora ustalono na podstawie nie budzącego wątpliwości oświadczenia (k. 119) oraz dowodu ich poniesienia (k. 110). W takiej sytuacji mając na względzie powyższe oraz treść art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, orzec należało jak wyżej.